

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 631/2018-54

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 2. júla 2019 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Baricovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Mojmíra Mamojku v konaní o ústavnej sťažnosti spoločnosti SUN4ENERGY, s. r. o., Kalinčiakova 27, Bratislava, IČO 44657765, zastúpenej spoločnosťou MST PARTNERS, s. r. o., Laurinská 3, Bratislava, v mene ktorej koná konateľka a advokátka Mgr. Martina Mundierová, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 20 ods. 1 v spojení s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 4 Cob 84/2015-604 z 21. júna 2018 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo spoločnosti SUN4ENERGY, s. r. o., na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 4 Cob 84/2015-604 z 21. júna 2018 p o r u š e n é b o l i .

2. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 4 Cob 84/2015-604 z 21. júna 2018 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d' alš i e k o n a n i e .

3. Krajský súd v Bratislave j e p o v i n n ý u h r a d i ť t r o v y k o n a n i a s p o l o č n o s t i S U N 4 E N E R G Y , s . r . o . , v s u m e 5 8 6 , 4 6 € (s l o v o m p ä ť s t o o s e m d e s i a t š e ť e u r a š t y r i d s a ť š e ť c e n t o v) n a ú č e t s p o l o č n o s t i M S T P A R T N E R S , s . r . o . , L a u r i n s k á 3 , B r a t i s l a v a , d o d v o c h m e s i a c o v o d p r á v o p l a t n o s t i t o h t o n á l e z u .

4. Vo z v y š n e j č a s t i ú s t a v n e j s ť a ž n o s t i s p o l o č n o s t i S U N 4 E N E R G Y , s . r . o . , n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Stav konania pred Ústavným súdom Slovenskej republiky

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov uznesením č. k. IV. ÚS 631/2018-21 z 22. novembra 2018 prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť spoločnosti SUN4ENERGY, s. r. o., Kalinčiakova 27, Bratislava, IČO 44657765 (ďalej len „sťažovateľka“). Uznesenie č. k. IV. ÚS 631/2018-21 z 22. novembra 2018 bolo prijaté senátom ústavného súdu v zložení sudkyňa Ľudmila Gajdošíková (predsedníčka senátu), sudca Miroslav Duriš (sudca spravodajca) a sudca Ladislav Orosz. Vzhľadom na skutočnosť, že sudkyňa Ľudmila Gajdošíkovej a sudcovi Ladislavovi Oroszovi skončilo 16. februára 2019 funkčné obdobie, tento nález bol v súlade s čl. II bodom 3 písm. a) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 schváleného na zasadnutí pléna ústavného súdu konanom 25. apríla 2019 prijatý senátom ústavného súdu v zložení sudkyňa Jana Baricová (predsedníčka senátu), sudca Miroslav Duriš (sudca spravodajca) a sudca Mojmír Mamojka.

II.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažnostná argumentácia sťažovateľky

2. Predmetom ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 2 ods. 2, čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), podľa čl. 1 a čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 4 Cob 84/2015-604 z 21. júna 2018 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“). Sťažovateľka sa v ústavnej sťažnosti domáhala vydania nálezu, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie jej v záhlaví označených základných práv a slobôd napadnutým rozsudkom krajského súdu č. k. 4 Cob 84/2015-604 z 21. júna 2018, a súčasne žiadala napadnutý rozsudok krajského súdu zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľka zároveň požiadala o priznanie náhrady trov konania v sume 586,46 € vrátane dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“).

3. Z obsahu podanej ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sporové strany uzavreli 27. mája 2010 zmluvu o sprostredkovaní podľa § 642 a nasl. zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Obchodný zákonník“). Predmetom konania pred všeobecnými súdmi je nárok žalobcu (sťažovateľky) na zaplatenie sumy 128 763,63 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne plynúcim od 11. februára 2011 do zaplatenia a na zmluvnú pokutu vo výške 1 199 800 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne plynúcim od 8. novembra 2010 do zaplatenia a na trovy konania na základe uvedenej zmluvy o sprostredkovaní z 27. mája 2010. Podľa § 642 a nasl. Obchodného zákonníka „ide o rámcovú zmluvu, ktorá upravovala podmienky vzniku nároku žalobcu na províziu v prípade uzatvorenia vopred neurčitého množstva EPC zmlúv zo strany žalovaného.“

Z ústavnej sťažnosti ďalej vyplýva: *«Krajský súd v Bratislave rozsudok vo veci samej vydal dňa 21.6.2018 a to napriek tomu, že dňa 18.5.2013 bol vyhlásený konkurz na účastníka konania, teda na žalovaného – spoločnosť RAAB Villanyszerelő Kft.,*

so sídlom: Csorgofa sor 6, Győr 9027, Maďarská republika, IČO: Cg, 08-09-001502 v zmysle Nariadenia Rady ES č. 1346/2000 o konkurznom konaní (ďalej len „Nariadenie č. 1346/2000“), pričom účinky vyhlásenia konkurzu sa týmto dňom v zmysle článku 16 ods. 1 a článku 17 ods. 1 Nariadenia č. 1346/2000 uznávajú aj na Slovensku. V zmysle ustanovenia článku 15 Nariadenia č. 1346/2000 účinky konkurzného konania na neuzavretý súdny proces, ktorého predmetom je majetok alebo právo, ktorého bol dlžník zbavený, určuje výlučne právo členského štátu, kde takýto súdny proces prebieha, teda keďže konanie prebieha na území Slovenskej republiky, účinky vyhlásenia konkurzu určuje právny poriadok Slovenskej republiky. Ako vyplýva z ustanovenia § 172 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZKR“), na konkurzné konanie s cudzím prvkom vo vzťahu k členským štátom Európskej únie alebo zmluvným štátom Dohody o Európskom hospodárskom priestore (ďalej len „členský štát“) sa použijú ustanovenia ZKR, ak osobitný predpis (Nariadenie č. 1346/2000) neustanovuje inak. Vzhľadom na skutočnosť, že Nariadenie č. 1346/2000 odkázalo na aplikáciu práva štátu, v ktorom neuzavreté súdne konanie prebieha, aplikuje sa v zmysle § 172 ZKR, na konanie vedené pred Krajským súdom sp. zn. 4Cob/84/2015, ustanovenie § 47 ods. 1 v zmysle ktorého vyhlásením konkurzu sa prerušujú všetky súdne a iné konania, ktoré sa týkajú majetku podliehajúceho konkurzu patriaceho úpadcovi. Pokiaľ ZKR v § 47 ods. 1 ustanovuje, že súdne konanie sa prerušuje, táto procesná norma je prekážkou ďalšieho konania súdu, ktorý v dôsledku zákonného prerušenia konania nemôže vo veci ďalej konať a už vôbec nemôže vo veci meritórne rozhodnúť. Subjektívna ne/vedomosť súdu o prerušení konania v dôsledku vyhlásenia konkurzu je pritom rovnako právne irelevantná, keď účinok prerušenia konania nastáva objektívne nezávisle na poznaní tejto skutočnosti konajúcim súdom.»

4. V ústavnej sťažnosti sa ďalej uvádza: „Z odôvodnenia rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave vyplýva, že Krajský súd v Bratislave aplikoval ustanovenie § 174 ZKR, z ktorého vyvodil, že právomoc slovenského súdu na konanie je daná, ak má dlžník na území Slovenskej republiky majetok a Krajský súd v Bratislave vyvodil, že ZKR v ustanovení § 174 určuje výlučnú právomoc slovenského súdu na konanie v prípade, ak má dlžník na území SR majetok a ďalej, že konkurz vyhlásený slovenským súdom sa vzťahuje aj na majetok, ktorý

sa nachádza na území cudzieho štátu, ak to právne predpisy cudzieho štátu umožňujú. Je však zrejmé, že Krajský súd v Bratislave neprávne aplikoval ustanovenie § 174 ZKR, pretože uvedené ustanovenie sa už podľa nadpisu týka vzťahov k štátom, ktoré nie sú členmi Európskej únie, pričom je nepochybné, že Maďarsko je členom Európskej únie a preto sa na neho aplikuje v prípade ZKR § 172 ZKR a Nariadenie č. 1346/2000 (účinné v čase vyhlásenia hlavného konkurzu) a nie § 174 ZKR. Navyše, § 174 ZKR upravuje procesný postup v prípade úpadku zahraničnej osoby (lex fori concursus) a netýka sa priamo účinkov vyhlásenia konkurzu, resp. účinkov podľa ZKR, na ktoré poukazoval žalovaný, t. j. prerušenie konania v prípade neskončených konaní v iných členských štátoch (lex fori processus).

Krajský súd v Bratislave teda nesprávne aplikoval a interpretoval právny predpis, ak vyvodil, že pokiaľ na území Slovenskej republiky nebolo začaté vedľajšie konkurzné konanie a nachádza sa tu organizačná zložka zahraničnej právnickej osoby, ktorá je v Maďarsku v postavení úpadcu, nevzťahujú sa na organizačnú zložku účinky hlavného konkurzného konania, pretože mohlo byť vyhlásené vedľajšie konkurzné konanie. Uvedená interpretácia je zjavne arbitrárna, svojvoľná. Správna interpretácia totiž znamená, že pokiaľ bolo na žalovaného vyhlásené hlavné konkurzné konanie na území členského štátu (v našom prípade v Maďarsku), účinky vyhláseného konkurzu v Maďarsku sa uznávajú aj na území Slovenskej republiky (lex fori concursus). Ak by bol zistený majetok na území Slovenskej republiky, ktorý by bol vo vlastníctve žalovaného alebo jeho organizačnej zložky, mal by správca alebo veriteľ, resp. subjekty uvedené článku 29 Nariadenia č. 1349/2000 možnosť (nie povinnosť), žiadať vyhlásenie vedľajšieho konkurzu, ktorého účinky by ale neboli uznané v iných členských štátoch.“

5. Sťažovateľka v rámci svojej argumentácie ďalej vyjadrila svoje presvedčenie, že «Interpretácia a aplikácia právnych predpisov Krajským súdom je nezlučiteľná s Ústavou Slovenskej republiky a že rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave bolo svojvoľné a zjavne arbitrárne a že jeho vydaním došlo k zásahu do základných práv a slobôd sťažovateľa. Sťažovateľ pritom poukazuje na to, že Krajskému súdu v Bratislave bolo v odvolacom konaní predložené rozhodnutie maďarského súdu Győri Törvényszék, sp. zn. Cspk.08-13-000001/7 o nariadení špeciálneho konania na spoločnosť RAAB Villanyyszerelő Kft.,

so sídlom: Csorgofa sor 6, Győr 9027, Maďarská republika, IČO: Cg, 08-09-001502 (ďalej len aj len „úpadca“) s tým, že v zmysle článku 2 písm. a) Nariadenia Rady ES č. 1346/2000 o konkurznom konaní (ďalej len „Nariadenie č. 1346/2000“) sa toto konanie považuje za konkurzné konanie. Dňa 17.5.2013 maďarský súd Györi Törvényszék prijal rozhodnutie o zverejnení rozhodnutia v maďarskom obchodnom vestníku s tým, že ku dňu 18.5.2013 bolo vyhlásené konkurzné konanie voči úpadcovi v zmysle maďarského právneho poriadku...

Sťažovateľ tiež poukazuje na porušenie svojich majetkových práv (článok 20 ods. 1 Ústavy SR v spojení čl. 1 dodatkového protokolu k dohovoru) v dôsledku nerešpektovania zákonného imperatívu a to najmä z dôvodu, že pokiaľ by Krajský súd v Bratislave bol postupoval ústavne súladným postupom a bol by zákonný imperatív dodržal, sťažovateľ totiž podal odvolanie dňa 3.5.2013 s tým, 18.5.2013 nastali účinky vyhlásenia konkurzu a teda došlo k ex lege prerušeniu konania, preto sťažovateľ neuplatňoval žiadne svoje procesné práva už v konaní vedenom pred Krajským súdom v Bratislave, ale uplatňoval si svoje práva v súvislosti s konaním vyvolaným alebo súvisiacim s vyhlásením konkurzu v Maďarsku, Sťažovateľ je v dôsledku porušenia zákonného imperatívu zo strany Krajského súdu v Bratislave povinný zaplatiť súdny poplatok za podané odvolanie vo výške 33 tis. EUR, avšak v prípade, ak by súd vo veci počas prerušenia nekonal a vzhľadom na nezáujem správcu by došlo k zastaveniu konania z dôvodu vyhlásenia konkurzu v zmysle § 11 ods. 8 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov „Ak bolo konanie zastavené po tom, ako bol na majetok žalovaného alebo odporcu vyhlásený konkurz podľa osobitného zákona, vrátia sa navrhovateľovi všetky poplatky bez ich krátenia a poplatky, ktoré ku dňu zastavenia konania nezaplatil, sa nevyberajú.“

V zmysle § 11 ods. 3 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov „Poplatok splatný podaním žaloby, návrhu na začatie konania, odvolania, žaloby na obnovu konania alebo dovolania sa vráti, ak sa konanie zastavilo, ak sa žaloba, návrh na začatie konania, odvolanie, žaloba na obnovu konania alebo dovolanie odmietlo alebo vzalo späť pred prvým pojednávaním bez ohľadu na to, či bol vydaný platobný rozkaz; to neplatí, ak bolo dovolanie odmietnuté z dôvodu, že smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. Ak sa návrh na začatie konania o rozvod manželstva vzal späť po prvom pojednávaní na príslušnej inštancii súdov, vráti sa polovica

všetkých zaplatených poplatkov. V konaní pred správnym súdom sa poplatok vráti, ak sa konanie zastavilo, ak sa správna žaloba, kasačná sťažnosť alebo žaloba na obnovu konania odmietla alebo vzala späť pred prejednaním veci. Postupom Krajského súdu v Bratislave teda došlo aj k porušeniu majetkového práva sťažovateľa, ktorý by mal inak v prípade správneho postupu súdu nárok na vrátenie súdneho poplatku, pretože je konanie prerušené a v konaní sa nepokračuje a následne, ak je žalovaný po skončení konkurzného konania zrušený a vymazaný z obchodného registra, stratí žalovaný aj procesnú spôsobilosť byť účastníkom konania, čo vyvolá prekážku konania v dôsledku ktorého je súd povinný konanie zastaviť. Ďalej sťažovateľ poukazuje na to, že ak je konanie prerušené a sťažovateľ mal vedomosť o tom, že z konkurznej podstaty žalovaného je možné uspokojenie len v percente pohľadávky, ktorú má voči žalovanému, ak by mal sťažovateľ vedomosť o tom, že Krajský súd v Bratislave bude vo veci konať, vzal by odvolanie späť minimálne z dôvodu, aby mu bol vrátený súdny poplatok (je zrejmé, že v ex lege prerušenom konaní späťvzatie nie je možné).

Sťažovateľ tiež poukazuje na povinnosť zaplatiť trovy konania, ktorá tiež predstavuje zásah do majetkových práv sťažovateľa, pretože sťažovateľ by v prípade, ak by bolo konanie zastavené z dôvodu neodstrániteľnej prekážky a to straty procesnej spôsobilosti žalovaného (po skončení konkurzu a zrušení a výmaze žalovaného z obchodného registra) túto povinnosť nemal. Aj z aktivity účastníkov konania vyplýva, že účastníci konania vychádzali zo skutočnosti, že konanie je ex lege prerušené a v takom rozsahu aj procesne postupovali.».

6. Sťažovateľka zastáva názor, že krajský súd sa v napadnutom rozsudku nezaoberal všetkými jej tvrdeniami a argumentmi, nesprávne vyložil ustanovenia relevantného právneho predpisu (nariadenia Rady ES č. 1346/2000 o konkurznom konaní), a preto napadnutý rozsudok považuje za arbitrárny. V dôsledku toho došlo k porušeniu jej označených práv.

III.

Vyjadrenia odporcu a replika sťažovateľky

7. K veci sa vyjadril predseda krajského súdu listom sp. zn. 1 SprV 642/2018 zo 17. januára 2019, v ktorom skonštatoval, že «*Odvolací súd sa v prvom rade zaoberal tvrdením žalovaného, že tým, že na spoločnosť RAAB Villanyszerelo Kft., so sídlom Csorgofa sor 6., 9027 Gyor, Maďarská republika, bol v Maďarskej republike vyhlásený konkurz, v zmysle čl. 15 Nariadenia, ako aj v zmysle ustanovenia § 47 a nasl. ZKR, vyhlásením konkurzného konania voči žalovanému bolo konanie prerušené „ex lege.“*

Odvolací súd sa s týmto názorom žalovaného nestotožnil.

V zmysle čl. 15 Nariadenia, účinky konkurzného konania na neuzavretý súdny proces, ktorého predmetom je majetok alebo právo, ktorého bol dlžník zbavený, určuje výlučne právo členského štátu, kde takýto súdny proces prebieha. Keďže konanie prebieha na Slovensku, účinky konkurzného konania na konanie bolo potrebné posúdiť podľa právneho poriadku Slovenskej republiky.

V tomto konaní je ako žalovaný označený ako: RAAB Villanyszerelo Kft., so sídlom Csorgofa sor 6., 9027 Gyor, Maďarská republika, IČO: Cg.08-06-001502, RAAB Villanyszerelo Korlátolt Felelősségű Társaság, organizačná zložka spoločnosti so sídlom Nám. Hraničiarov 37, 851 03 Bratislava, IČO: 45 481 555.

V danom prípade bol konkurz na spoločnosť RAAB Villanyszerelo Kft., so sídlom Csorgofa sor 6., 9027 Gyor, Maďarská republika, IČO: Cg.08-06-001502, vyhlásený na území Maďarskej republiky, kde je centrum hlavných záujmov.

Podľa čl. 4 bod 1 Nariadenia, nakoľko sa konkurzné konanie na spoločnosť RAAB Villanyszerelo Kft. začalo vyhlásením konkurzu v Maďarskej republike, konkurzné konanie a jeho účinky sa riadia maďarským insolvenčným právom a platí len na území Maďarskej republiky.

Odvolací súd dopytom na Okresný súd Bratislava I (č. 1. 578) zistil, že zo strany správcu, ani inej osoby nebol podaný návrh na začatie vedľajšieho konkurzného konania. Nakoľko sa na území Slovenska nachádza jeho organizačná zložka a zo strany správcu, ani inej osoby nebol podaný návrh na začatie vedľajšieho konania na území Slovenska v zmysle čl. 29 Nariadenia, účinky vyhláseného konkurzu v Maďarsku sa nevzťahujú na jeho organizačnú zložku, t. j. na žalovaného. Z tohto dôvodu nemohlo dôjsť k prerušeniu konania v zmysle ustanovenia § 47 ZKR.

Pokiaľ ide o námietku právneho zástupcu žalovaného, že v zmysle ustanovenia § 52 ZKR mu zaniklo plnomocenstvo udelené žalovaným, odvolací súd dodáva, že plnú moc udelila právnenému zástupcovi organizačná zložka žalovaného a nakoľko na žalovaného nebolo vyhlásené vedľajšie konkurzné konanie a nedošlo k prerušeniu konania, plnomocenstvo udelené advokátskej kancelárii Majerník & Miháliková, s. r. o. naďalej trvá. Zo strany právneho zástupcu žalovaného nebol urobený právny úkon, ktorým by vypovedal plnú moc žalovanému.

Na základe vyššie uvedeného odvolací súd dospel k záveru, že vyhlásený konkurz na spoločnosť RAAB Villanyszerelo Kft., so sídlom Csorgofa sor 6., 9027 Győr, Maďarská republika, ICO: Cg.08-06-001502, nemá právne účinky na jej organizačnú zložku, spoločnosť RAAB Villanyszerelo Korlátolt Felelősségű Társaság, organizačná zložka spoločnosti so sídlom Nám. Hraničiarov 37, 851 03 Bratislava, preto odvolací súd vo veci ďalej konal.»

8. Sťažovateľka v stanovisku k vyjadreniu predsedu krajského súdu doručenom ústavnému súdu 4. februára 2019 zotrvala na svojich sťažnostných námietkach a uviedla:

«4. Sťažovateľ nerozumie vyjadreniu Krajského súdu v tom zmysle, že hoci Krajský súd uznal pochybenie v prípade nesprávnej aplikácie § 174 ZKR, pričom malo byť aplikované ustanovenie § 172 ZKR, keďže Maďarsko je nepochybne členským štátom EÚ a teda aplikácia § 174 ZKR nie je možná, o dva odseky nižšie Krajský súd opäť vo svojom vyjadrení poukazuje na potrebu aplikácie § 174 ZKR a z neho odvodzuje výlučnú právomoc slovenského súdu. Sťažovateľ musí poukázať na skutočnosť, že Krajský súd má aj vo svojom vyjadrení, v ktorom obhajuje svoje rozhodnutie, vnútorný rozpor.

6. Krajský súd vo svojom vyjadrení uvádza, že vzhľadom na skutočnosť, že konkurzné konanie bolo v súlade s Nariadením č. 1346/2000 vyhlásené na území Maďarska, konkurzné konanie a jeho účinky sa riadia maďarským právom a platia len na území Maďarska. Sťažovateľ súhlasí, že je plne v súlade s Nariadením č. 1346/2000, aby sa konkurzné konanie a jeho účinky riadili právom štátu, kde je centrum hlavných záujmov, nemôže však v žiadnom prípade súhlasiť s interpretáciou, že účinky konkurzu vyhláseného v Maďarsku, teda v inom členskom štáte, neplatia na území Slovenskej republiky. Uvedená interpretácia je absolútne v rozpore so samotným duchom Nariadenia č. 1346/2000.

13. Ako teda vyplýva z vyššie uvedeného, účinky začatia hlavného konkurzného konania na úpadcu v inom členskom štáte (v našom prípade v Maďarsku) majú nepochybné rovnaké právne účinky aj na území SR a musia byť slovenským súdom uznané bez potreby akéhokoľvek ďalšieho rozhodnutia. Ak teda Krajský súd vyššie uvedené ustanovenia Nariadenia č. 1346/2000 interpretoval tak, že neplatia na území SR, jeho rozhodnutie je zjavne v rozpore s vyššie citovanými ustanoveniami Nariadenia č. 1346/2000.

19. V zmysle ustanovenia článku 15 Nariadenia č. 1346/2000 účinky konkurzného konania na neuzavretý súdny proces, ktorého predmetom je majetok alebo právo, ktorého bol dlžník zbavený, určuje výlučne právo členského štátu, kde takýto súdny proces prebieha, teda keďže konanie prebieha na území Slovenskej republiky, účinky vyhlásenia konkurzu určuje právny poriadok Slovenskej republiky.

20. Ako vyplýva z ustanovenia § 172 ZKR, na konkurzné konanie s cudzím prvkom vo vzťahu k členským štátom Európskej únie alebo zmluvným štátom Dohody o Európskom hospodárskom priestore (ďalej len „členský štát“) sa použijú ustanovenia ZKR, ak osobitný predpis (Nariadenie č. 1346/2000) neustanovuje inak.

21. Vzhľadom na skutočnosť, že Nariadenie č. 1346/2000 odkázalo na aplikáciu práva štátu, v ktorom neuzavreté súdne konanie prebieha, aplikuje sa v zmysle § 172 ZKR, na konanie vedené pred slovenským Krajským súdom, teda na konanie, ktoré je predmetom tejto sťažnosti, ustanovenie § 47 ods. 1 v zmysle ktorého vyhlásením konkurzu sa prerušujú všetky súdne a iné konania, ktoré sa týkajú majetku podliehajúceho konkurzu patriaceho úpadcovi.

22. Pokiaľ ZKR v § 47 ods. 1 ustanovuje, že súdne konanie sa prerušuje, táto procesná norma je prekážkou ďalšieho konania súdu, ktorý v dôsledku zákonného prerušenia konania nemôže vo veci ďalej konať a už vôbec nemôže vo veci meritórne rozhodnúť.

27. Krajský súd vo svojom vyjadrení opäť poukázal na absenciu vyhlásenia vedľajšieho konkurzného konania z čoho vyvodil, že pokiaľ má úpadca na území Slovenskej republiky majetok, účinky konkurzného konania s aplikáciou ZKR by nastali len v prípade, ak by na Slovensku bolo na Slovensku začaté vedľajšie konkurzné konanie. V opačnom prípade totiž Krajský súd tvrdí, že na Slovensku bez začatia vedľajšieho konkurzného konania účinky nenastávajú. Argumentácia Krajského súdu je však markantne v rozpore

s vyššie citovanými ustanoveniami Nariadenia č. 1346/2000, ktoré jednoznačne priznávajú generálne účinky vyhlásenia konkurzu na území všetkých členských štátov a iba subsidiárne umožňujú čiastočne suspendovať tieto účinky v prípade a výlučne v prípade, ak by došlo k začatiu vedľajšieho konkurzného konania.

33. Krajský súd teda nesprávne aplikoval a interpretoval právny predpis, ak vyvodil, že pokiaľ na území Slovenskej republiky nebolo začaté vedľajšie konkurzné konanie a nachádza sa tu organizačná zložka zahraničnej právnickej osoby, ktorá je v Maďarsku v postavení úpadcu, nevzťahujú sa na organizačnú zložku účinky hlavného konkurzného konania, pretože mohlo byť vyhlásené vedľajšie konkurzné konanie.

41. Krajský súd, napriek nevyhnutnosti aplikácie ustanovenie § 52 ods. 1 ZKR v zmysle ktorého plnomocenstvo udelené žalovaným právnomu zástupcovi žalovaného v danom konaní zaniklo a preto právny zástupca žalovaného nie je oprávnený ďalej zastupovať žalovaného, nie je možné doručovať písomnosti právnomu zástupcovi žalovaného, pretože ten žalovaného viac nezastupuje, iba konštatoval, že na žalovaného nebolo vyhlásené vedľajšie konkurzné konanie a plnomocenstvo udelila právnomu zástupcovi žalovaného organizačná zložka, keďže sa neaplikuje ZKR, plnomocenstvo trvá, lebo nedošlo k jeho vypovedaniu.

42. Je pritom nespochybniteľné, že pri správnej aplikácii § 52 ods. 1 ZKR plnomocenstvo právnomu zástupcovi žalovaného zaniklo.»

9. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

9.1 Ústavný súd vykonal pokus o doručenie upovedomenia o ústavnej sťažnosti s výzvou na vyjadrenie na evidovanú adresu organizačnej zložky zúčastnenej osoby (§ 33 ods. 1 zákona o ústavnom súde) v Slovenskej republike, a to na Námestie hraničiarov 37, Bratislava, z uvedenej adresy sa pritom obratom pošty doručovaná zásielka vrátila s poznámkou, že adresát je na uvedenej adrese neznámy. Podľa § 106 ods. 1 Civilného sporového poriadku ak nejde o doručovanie do elektronickej schránky podľa osobitného

predpisu, o doručovanie v osobitných prípadoch podľa § 107 ods. 2 Civilného sporového poriadku a adresát neuviedol inú adresu na doručovanie, doručuje súd písomnosti a) fyzickej osobe na adresu evidovanú v registri obyvateľov Slovenskej republiky alebo adresu miesta pobytu cudzinca na území Slovenskej republiky podľa druhu pobytu cudzinca, b) právnickej osobe na adresu sídla zapísaného v obchodnom registri alebo inom verejnom registri. Z dikcie tohto ustanovenia vyplýva, že oznámenie inej adresy na doručovanie zásielok je v plnej dispozícii adresáta. Na takto adresátom zvolenú adresu pre doručovanie zásielok je možné doručiť písomnosti prostredníctvom fikcie doručenia, ako je to v tomto prípade.

IV.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva

10. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

11. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

12. Dňa 1. marca 2019 nadobudol účinnosť zákon o ústavnom súde v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti, ktorá bola doručená ústavnému súdu 4. októbra 2018 postupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona o ústavnom súde.

13. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať o ústavných sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorými namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, je kvalifikovaná princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecnými súdmi nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve. Zmyslom a účelom princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Zásada subsidiarity reflektuje aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o ústavnej sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

14. V súvislosti s tým ústavný súd opakovane judikuje, že pri uplatňovaní tejto právomoci nie je jeho úlohou zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, II. ÚS 231/04).

15. Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

16. Podľa čl. 20 ods. 1 prvej vety ústavy každý má právo vlastníť majetok.

17. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

18. Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

19. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo prejednaná súdom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

20. Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

21. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k týmto označeným právam v zásade identické (IV. ÚS 147/08).

22. Článok 46 ods. 1 ústavy je vyjadrením základného práva domáhať sa súdnej ochrany. Tento článok ústavy je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu. Zároveň v zmysle čl. 51 ods. 1 ústavy sa možno domáhať práv podľa čl. 46 ústavy

len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú, avšak v súlade s čl. 152 ods. 4 ústavy musí byť výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov v súlade s ústavou a súčasne v zmysle čl. 154c ods. 1 ústavy majú príslušné medzinárodné zmluvy vrátane dohovoru prednosť pred zákonom, ak zabezpečujú väčší rozsah ústavných práv a slobôd (I. ÚS 22/03).

23. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vyplýva, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz c. Španielsku z 21. 1. 1999). Judikatúra ESLP nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998). Z práva na spravodlivý súdny proces vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993, II. ÚS 410/06).

V.

Posúdenie vecí ústavným súdom

V.1 K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 2 ods. 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 4 Cob 84/2015-604 z 21. júna 2018

24. Podľa § 172 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“) na konkurzné konanie s cudzím prvkom sa vo vzťahu k členským štátom Európskej únie alebo zmluvným štátom Dohody o Európskom hospodárskom priestore (ďalej len „členský štát“) použijú ustanovenia tohto zákona, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

25. Týmto osobitným predpisom je nariadenie Rady (ES) č. 1346/2000 z 29. mája 2000 o konkurznom konaní [Ú. v. L 160, 30. 6. 2000, s. 1 (ďalej aj „nariadenie o konkurznom konaní“)].

26. Podľa § 47 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii ak tento zákon neustanovuje inak, vyhlásením konkurzu sa prerušujú všetky súdne a iné konania, ktoré sa týkajú majetku podliehajúceho konkurzu patriaceho úpadcovi.

27. Podľa § 52 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii vyhlásením konkurzu zanikajú úpadcove jednostranné právne úkony, ak sa týkajú majetku podliehajúceho konkurzu, najmä jeho príkazy, poverenia, plnomocenstvá a prokúry.

28. Podľa čl. 3 ods. 1 nariadenia o konkurznom konaní právomoc na začatie konkurzných konaní majú súdy členského štátu, na ktorého území sa nachádza centrum hlavných záujmov dlžníka.

29. Podľa čl. 3 ods. 2 nariadenia o konkurznom konaní ak sa centrum hlavných záujmov dlžníka nachádza na území niektorého členského štátu, súdy iného členského štátu majú právomoc začať konkurzné konanie proti tomuto dlžníkovi len vtedy, ak má na území tohto iného členského štátu nejaký podnik. Účinky takéhoto konania sú obmedzené na majetok dlžníka nachádzajúci sa na území tohto členského štátu.

30. Podľa čl. 4 ods. 1 nariadenia o konkurznom konaní ak v tomto nariadení nie je stanovené inak, konkurzné konania a ich účinky sa riadia právom členského štátu, na území ktorého sa toto konanie začne.

31. Podľa čl. 4 ods. 2 nariadenia o konkurznom konaní právo štátu, v ktorom sa konanie začne, stanoví podmienky začatia takéhoto konania, jeho vedenie a uzavretie. Stanoví najmä:

a) voči akým dlžníkom sa konanie môže začať vzhľadom na ich spôsobilosť;

b) majetok, ktorý je súčasťou konkurznej podstaty, a spôsob zaobchádzania s majetkom, ktorý dlžník nadobudol alebo ktorý mu pripadol po začatí konkurzného konania;

c) právomoci dlžníka a likvidátora;

d) podmienky, za akých sa môže uplatniť započítanie;

e) účinky konkurzného konania na existujúce zmluvné vzťahy dlžníka;

f) účinky konkurzného konania na konania iniciované jednotlivými veriteľmi, s výnimkou ešte neuzavretých súdnych procesov;

g) pohľadávky, ktoré možno prihlásiť voči konkurznej podstate dlžníka, a spôsob zaobchádzania s pohľadávkami vzniknutými po začatí konkurzného konania;

h) pravidlá prihlasovania, overovania a schvaľovania pohľadávok;

i) pravidlá rozdeľovania výnosov zo speňaženia majetku, poradie pohľadávok a práva veriteľov, ktorých pohľadávky boli po začatí konkurzného konania čiastočne uspokojené z titulu vecného práva alebo započítaním;

j) podmienky a účinky uzavretia konkurzného konania, najmä uzavretia vyrovnaním;

k) práva veriteľov po uzavretí konkurzného konania;

l) kto má hradiť trovy konkurzného konania;

m) pravidlá týkajúce sa neplatnosti, odporovateľnosti a nevymáhateľnosti právnych úkonov, ktoré poškodzujú všetkých veriteľov.

32. Podľa čl. 15 nariadenia o konkurznom konaní účinky konkurzného konania na neuzavretý súdny proces, ktorého predmetom je majetok alebo právo, ktorého bol dlžník zbavený, určuje výlučne právo členského štátu, kde takýto súdny proces prebieha.

33. Podľa čl. 16 ods. 1 nariadenia o konkurznom konaní každé súdne rozhodnutie o začatí konkurzného konania vynesené súdom členského štátu, ktorý má právomoc podľa článku 3, sa uznáva vo všetkých ostatných členských štátoch od chvíle, keď nadobudne účinnosť v štáte, v ktorom sa konanie začne.

34. Podľa čl. 17 ods. 1 nariadenia o konkurznom konaní súdne rozhodnutie o začatí konania uvedeného v článku 3 ods. 1 má bez akýchkoľvek ďalších formálnych požiadaviek

rovnaké účinky v akomkoľvek inom členskom štáte, ako podľa práva štátu, v ktorom sa konanie začne, ak toto nariadenie nestanovuje inak, a pokiaľ sa v tomto inom členskom štáte nezačne konanie uvedené v článku 3 ods. 2.

35. Podľa čl. 84 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/848 z 20. mája 2015 o insolvenčnom konaní [prepracované znenie (U. v. EU L 141, 5. 6. 2015, s. 19)] bez toho, aby bol dotknutý článok 91 tohto nariadenia, nariadenie č. 1346/2000 sa naďalej uplatňuje na insolvenčné konania, ktoré patria do pôsobnosti uvedeného nariadenia a ktoré sa začali pred 26. júnom 2017.

36. Z už uvedených ustanovení vyplýva, že na cezhraničné insolvenčné konania, ktoré sa začali pred 26. júnom 2017, sa vo vzťahu k členským štátom Európskej únie prednostne aplikuje osobitný predpis, ktorým je nariadenie o konkurznom konaní. Nariadenie o konkurznom konaní je všeobecne záväzné a priamo aplikovateľné na našom území podľa čl. 7 ods. 2 ústavy a čl. 288 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Ak nariadenie nestanovuje inak, použijú sa na cezhraničné insolvenčné konania na území Slovenskej republiky vo vzťahu k členským štátom ustanovenia zákona konkurze a reštrukturalizácii. Nariadenie o konkurznom konaní si kladie za cieľ zlepšiť fungovanie insolvenčných konaní s cezhraničnými účinkami. Cudzí prvok súvisí s tým, že prevádzkareň dlžníka alebo aspoň jeden z veriteľov sa nachádzajú na území iného členského štátu Európskej únie, ako je centrum hlavných záujmov dlžníka, a centrum hlavných záujmov dlžníka sa musí nachádzať na území Európskej únie.

37. Hlavné insolvenčné konanie je podľa čl. 3 ods. 1 nariadenia o konkurznom konaní charakterizované ako insolvenčné konanie začaté v členskom štáte, v ktorom sa nachádza centrum hlavných záujmov dlžníka. Hlavné insolvenčné konanie má univerzálny rozsah a jeho cieľom je obsiahnuť všetok majetok dlžníka (zásada univerzality). Skutočnosť, že cieľom hlavného insolvenčného konania je obsiahnuť všetok majetok dlžníka, znamená, že hlavné insolvenčné konanie sa vzťahuje aj na majetok nachádzajúci sa v iných členských štátoch, ako je štát, kde sa nachádza centrum hlavných záujmov dlžníka. Účinky hlavného insolvenčného konania sa spravujú právnym poriadkom toho členského

štátu, na území ktorého sa toto hlavné insolvenčné konanie začalo (*lex fori concursus primariae*). Týmto právnym poriadkom sa spravujú hmotnoprávne, ako aj procesnoprávne účinky insolvenčného konania. Nariadenie o konkurznom konaní je založené na pravidle, že proti dlžníkovi je možné začať len jedno hlavné insolvenčné konanie. Účinky tohto hlavného insolvenčného konania sa vzťahujú na všetky členské štáty, v ktorých sa nariadenie o konkurznom konaní uplatňuje (zásada univerzality). To znamená, že v ostatných členských štátoch vyvoláva rozhodnutie o začatí insolvenčného konania rovnaké právne účinky ako podľa práva členského štátu, v ktorom sa insolvenčné konanie začalo.

38. Medzi základné zásady, na ktorých je budované nariadenie o konkurznom konaní, patrí okrem zásady univerzality a teritoriality aj zásada automatického uznávania insolvenčných konaní. Podstata zásady automatického uznávania insolvenčných konaní spočíva v tom, že každé rozhodnutie o začatí insolvenčného konania vynesené súdom členského štátu, sa automaticky uznáva vo všetkých ostatných členských štátoch. Z rozhodovacej činnosti Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) vyplýva, že zásada vzájomnej dôvery umožnila členským štátom vzdať sa svojich vnútroštátnych pravidiel o uznávaní a výkone v prospech zjednodušeného mechanizmu uznávania a výkonu rozhodnutí vydaných v rámci insolvenčných konaní [rozsudok Súdneho dvora (prvá komora) vo veci C-444/07 – MG Probud Gdynia z 21. januára 2010, Zb. s. I-417, ECLI:EU:C:2010:24, bod 28; rozsudok Súdneho dvora (veľká komora) vo veci C-341/04 – Eurofood IFSC z 2. mája 2006, Zb. s. I-3813, ECLI:EU:C:2006:281, bod 40]. Automatické uznávanie znamená, že účinky spojené s konaniami uskutočnenými podľa práva členského štátu, v ktorom sa začalo konanie, sa vzťahujú na všetky ostatné členské štáty. Rozhodnutie o začatí hlavného insolvenčného konania vydané v jednom členskom štáte vyvoláva v ostatných členských štátoch rovnaké účinky. Rozhodnutia o začatí insolvenčného konania sa v ostatných členských štátoch uznávajú bez nutnosti splnenia akýchkoľvek ďalších formalít. To znamená, že nie je potrebné, aby prebehlo osobitné konanie, v ktorom by došlo k uznaniu rozhodnutia o začatí insolvenčného konania v inom členskom štáte. Nevyžaduje sa žiadne rozhodnutie orgánu iného členského štátu o uznaní insolvenčného konania. Podmienkou uznania nie je ani uverejnenie oznámenia, ani registrácia rozhodnutia o začatí

insolvenčného konania vo verejnom registri vedenom v inom členskom štáte. Keďže na uznanie rozhodnutia o začatí insolvenčného konania vydaného súdom členského štátu sa nevyžaduje splnenie žiadnych ďalších formálnych požiadaviek, rozhodnutie o začatí insolvenčného konania vynesené súdom členského štátu sa uznáva vo všetkých ostatných členských štátoch od chvíle, keď nadobudne účinky v štáte, v ktorom sa insolvenčné konanie začalo. Rozhodnutie o začatí insolvenčného konania spôsobuje rovnaké účinky v ostatných členských štátoch v tom istom okamihu ako v členskom štáte, v ktorom bolo vydané.

39. Pokiaľ prebieha hlavné insolvenčné konanie vo vzťahu k určitému dlžníkovi, nemožno začať žiadne iné hlavné insolvenčné konanie, ale len vedľajšie insolvenčné konanie. Nariadenie o konkurznom konaní umožňuje začať vedľajšie insolvenčné konanie, ktoré prebieha paralelne s hlavným insolvenčným konaním. Zásada univerzality je čiastočne modifikovaná zásadou teritoriality. Zásada teritoriality spočíva v tom, že súbežne s hlavným insolvenčným konaním je možné začať aj tzv. vedľajšie insolvenčné konanie v inom členskom štáte ako v tom, kde má dlžník centrum svojich hlavných záujmov. Vedľajšie insolvenčné konanie sa môže začať v členskom štáte, v ktorom má dlžník prevádzkareň. Vedľajšie insolvenčné konanie je teritoriálne obmedzené. Zásada teritoriality sa prejavuje v tom, že na rozdiel od hlavného insolvenčného konania účinky vedľajšieho insolvenčného konania sú obmedzené len na majetok dlžníka, ktorý sa nachádza na území členského štátu, kde sa nachádza prevádzkareň dlžníka. Vedľajšie insolvenčné konanie sa riadi právnym poriadkom členského štátu, v ktorom sa začalo vedľajšie insolvenčné konanie (*lex fori concursus secundariae*). Nariadenie o konkurznom konaní nestanovuje povinnosť začať vedľajšie insolvenčné konanie, ale upravuje len možnosť jeho začatia. Správca ustanovený v hlavnom insolvenčnom konaní nemá povinnosť podať návrh na začatie vedľajšieho insolvenčného konania v členských štátoch, kde je umiestnená prevádzkareň dlžníka. Je to jeho právo.

40. Nariadenie o konkurznom konaní obsahuje vo svojich ustanoveniach kolízne normy, ktoré upravujú tzv. insolvenčný štatút. Zoznam oblastí patriacich do rozsahu pôsobnosti *lex fori concursus* nie je taxatívny. Vyplýva to zo samotného znenia čl. 7 ods. 2

nariadenia o konkurznom konaní, a to konkrétne z použitia formulácie „najmä“. Platí všeobecná zásada, že insolvenčné konania sa riadia právom členského štátu, na území ktorého sa toto insolvenčné konanie začalo (*lex fori concursus*). Týmto rozhodujúcim právom sa tiež riadia aj účinky insolvenčného konania. Tieto kolízne normy majú platiť pre hlavné insolvenčné konanie, ako aj pre vedľajšie insolvenčné konania. *Lex fori concursus* upravuje aj účinky insolvenčného konania na trvanie existujúcich zmluvných vzťahov dlžníka (napr. upravuje, či je možné vypovedať zmluvy uzavreté dlžníkom pred začatím insolvenčného konania alebo od nich odstúpiť, či vyhlásením konkurzu zanikajú dohody o splnomocnení) a účinky insolvenčného konania na konania iniciované jednotlivými veriteľmi (to znamená, či sa exekúcia proti povinnému dlžníkovi prerušuje alebo zastavuje) s výnimkou prebiehajúcich súdnych konaní, pre ktoré platí výnimka z *lex fori concursus* podľa čl. 15 nariadenia o konkurznom konaní. Účinky insolvenčného konania na prebiehajúce súdne konanie, ktorého predmetom je majetok alebo právo, ktorého bol dlžník zbavený, určuje výlučne právo členského štátu, kde takéto súdne konanie prebieha (*lex fori processus*). Ak súdne konanie, ktorého predmetom je majetok podliehajúci insolvenčnému konaniu, prebieha v inom členskom štáte, ako je členský štát, v ktorom sa začalo insolvenčné konanie, účinky insolvenčného konania na prebiehajúce súdne konanie sa nebudú spravovať podľa *legis fori concursus*, ale budú sa riadiť právnym poriadkom členského štátu, v ktorom prebieha súdne konanie (*lex fori processus*). Právo členského štátu, v ktorom prebieha súdne konanie, upravuje, či sa dané konanie preruší, zastaví alebo sa v ňom pokračuje (BĚLOHLÁVEK, A. J. *Evropské a mezinárodní insolvenční právo*. Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2007; ĎURICA, M. *Konkurzné právo na Slovensku a v Európskej únii*. 3. vydanie. Bratislava : Eurokódex, 2012; MAHDALOVÁ, S. *Evropské insolvenční právo – aktuální trendy, výzvy a budoucnost*. 1. vyd. Brno : Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2016. 147 s.; Spisy PF MU, řada teoretická, Editio Scientia, sv. č. 572; SUDZINA, M. *Insolvenčné konania podľa Nariadenia o insolvenčnom konaní*. Košice : Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, 2018. 398 s. ISBN 978-80-8152-614-5.).

V.2 K namietanému porušeniu práv sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, „čl. 1 a čl. 1 ods. 1“ dodatkového protokolu rozsudkom krajského súdu č. k. 4 Cob 84/2015-604 z 21. júna 2018

41. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namietala aj porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým rozsudkom krajského súdu. K porušeniu označených práv došlo podľa sťažovateľky tak, že jej vznikla povinnosť zaplatiť súdny poplatok za podané odvolanie, ktorý by nemusela uhradiť, pretože s ohľadom na nezáujem správcu by podľa jej názoru v konečnom dôsledku došlo k zastaveniu predmetného súdneho konania.

42. K uvedeným argumentom sťažovateľky ústavný súd uvádza, že nie je možné s určitosťou predpokladať, ako by všeobecný súd rozhodol konečným rozhodnutím, ak by v dôsledku vyhlásenia konkurzu na žalovaného v Maďarskej republike predmetné súdne konanie bolo zo zákona prerušené. Podľa názoru sťažovateľky by napokon došlo k zastaveniu súdneho konania pre nezáujem zo strany správcu žalovaného pokračovať v tomto súdnom konaní. Ústavný súd konštatuje, že vyhlásenie konkurzu na žalovaného nemá automaticky za následok zastavenie súdneho konania priamo zo zákona, a preto názor sťažovateľky, že by došlo k zastaveniu súdneho konania pre nezáujem správcu žalovaného a následne k vráteniu zaplatených súdnych poplatkov sťažovateľke, je iba v hypotetickej rovine. V tomto štádiu konania nie je možné predpokladať, či by všeobecný súd predmetné súdne konanie zastavil alebo žalobu sťažovateľky zamietol.

VI.

Záver

VI.1 Záver k bodom 1 a 2 výroku nálezu

43. Vychádzajúc z posúdenia uvedeného v bode V.1 tohto odôvodnenia, ústavný súd konštatuje, že napadnutý rozsudok krajského súdu je arbitrárny, čo zakladá ústavnú neudržateľnosť takéhoto rozhodnutia. Krajský súd v napadnutom rozsudku nesprávne

interpretoval ustanovenia nariadenia o konkurznom konaní, čo odporuje obsahu základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 2 ods. 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru.

44. Na uvedenom skutkovom základe ústavný súd rozhodol, že napadnutým rozsudkom krajského súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 2 ods. 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a jemu zodpovedajúcemu § 133 ods. 2 a 3 písm. b) zákona o ústavnom súde zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie (body 1 a 2 výroku nálezu).

45. Ústavný súd ďalej konštatuje, že vzhľadom na vyhlásenie konkurzu na žalovaného – spoločnosť RAAB Villanyszerelő Kft., Csorgofa sor 6, Győr, Maďarská republika, IČO Cg, 08-09-001502, 18. mája 2013 je v danom prípade potrebné v súlade s § 172 zákona o konkurze a reštrukturalizácii aplikovať nariadenie o konkurznom konaní (nariadenie č. 1346/2000). Konkurz vyhlásený na spoločnosť RAAB Villanyszerelő Kft. má charakter hlavného insolvenčného konania. Jeho účinky sa vzťahujú nielen na územie Maďarskej republiky, ale na všetky členské štáty, v ktorých sa aplikuje nariadenie o konkurznom konaní. Účinky tohto konkurzného konania teda platia aj na území Slovenskej republiky a vzťahujú sa aj na organizačnú zložku umiestnenú na našom území, keďže táto organizačná zložka nemá vlastnú právnu subjektivitu. Na to, aby sa účinky tohto hlavného konkurzného konania vzťahovali aj na organizačnú zložku umiestnenú na území Slovenskej republiky, nie je potrebné, aby bolo na našom území začaté vedľajšie insolvenčné konanie proti organizačnej zložke. Správca hlavného insolvenčného konania má právo, nie povinnosť podať návrh na začatie vedľajšieho insolvenčného konania. Maďarský právny poriadok predstavuje *lex fori concursus*. Týmto právnym poriadkom sa spravujú hmotnoprávne a procesnoprávne účinky konkurzného konania nielen na území Maďarska, ale aj na území Slovenskej republiky, ak nariadenie o konkurznom konaní nestanovuje inak. Nariadenie o konkurznom konaní obsahuje výnimku z *lex fori concursus*

– osobitnú úpravu účinkov vzťahujúcich sa na prebiehajúce súdne konania. V súlade s čl. 15 nariadenia o konkurznom konaní, podľa ktorého účinky konkurzného konania na neuzavretý súdny proces, ktorého predmetom je majetok alebo právo, ktorého bol dlžník zbavený, určuje výlučne právo členského štátu, kde takýto súdny proces prebieha, je potrebné na otázku prerušenia súdneho konania vedeného na území Slovenskej republiky na krajskom súde pod sp. zn. 4 Cob 84/2015 aplikovať *lex fori processus* (slovenský právny poriadok), tzn. § 47 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, podľa ktorého ak tento zákon neustanovuje inak, vyhlásením konkurzu sa prerušujú všetky súdne a iné konania, ktoré sa týkajú majetku podliehajúceho konkurzu patriaceho úpadcovi. Vzhľadom na to, že nariadenie o konkurznom konaní neobsahuje osobitnú úpravu účinkov na trvanie splnomocnenia advokáta, ktorý zastupuje stranu v konaní vedenom na krajskom súde pod sp. zn. 4 Cob 84/2015, na posúdenie otázky, či splnomocnenie advokáta strany zaniklo, je potrebné aplikovať *lex fori concursus*, ktorým je maďarský právny poriadok.

46. Podľa § 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd zruší právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah a vec vráti na ďalšie konanie, ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je povinný vec znova prerokovať a rozhodnúť. V tomto konaní alebo postupe je viazaný právnym názorom ústavného súdu.

47. Podľa § 134 ods. 2 zákona o ústavnom súde ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je viazaný rozhodnutím ústavného súdu podľa § 133 ods. 3 písm. a) až d); toto rozhodnutie ústavného súdu je vykonateľné doručením.

48. Úlohou krajského súdu preto bude postupovať v konaní v súlade s právnym názorom ústavného súdu vysloveným v tomto závere odôvodnenia nálezu.

VI.2 Záver k bodu 3 výroku nálezu

49. Sťažovateľka v stanovisku k vyjadreniu predsedu krajského súdu doručenom ústavnému súde 4. februára 2019 požiadala ústavný súd o priznanie náhrady trov konania, ktoré vyčíslila celkovou sumou 586,46 € vrátane DPH za 3 úkony právnej služby (prevzatie

právneho zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, ústavná sťažnosť, stanovisko k vyjadreniu predsedu krajského súdu).

50. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

51. Pri rozhodovaní o priznaní náhrady trov konania ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

52. Ústavný súd preto v súlade s touto vyhláškou priznal sťažovateľke náhradu trov konania v ňou uplatnenej sume 586,46 € vrátane DPH z dôvodu, že priznanie tejto sumy nie je v rozpore s vyhláškou (bod 3 výroku nálezu).

VI.3 Záver k bodu 4 výroku nálezu

53. Vzhľadom na to, že ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým rozsudkom krajského súdu, v tejto časti ústavnej sťažnosti nevyhovet (bod 4 výroku nálezu), pretože vzhľadom na obsah označených práv nepovažoval argumentáciu sťažovateľky za právne relevantnú a opodstatňujúcu prijať záver o porušení označených práv.

54. Sťažovateľka vo svojej ústavnej sťažnosti namietala nielen porušenie práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ale aj čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu. Zo strany sťažovateľky ide o duplicitné označenie čl. 1 dodatkového protokolu v petite jej ústavnej sťažnosti a ústavný súd zároveň poukazuje na skutočnosť, že čl. 1 dodatkového protokolu sa nečlení na odseky.

55. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. júla 2019